

Koelen naast een zandpad omringt door houtwal. FOTO: GONNY STEURINK

Salland Loont Nieuwe verdienmodellen voor boer en landschap

Tekst: *Elire de Bot*

Boeren onderhouden een aanzienlijk deel van het platteland. Landschap Overijssel vindt dat zij daarvoor een eerlijke beloning moeten krijgen. Vele partijen bundelen via 'Salland Loont' hun krachten om nieuwe verdienmodellen voor agrariërs te creëren voor het landschapsbeheer dat zij doen.

Houtwallen, singels, knotwilgen, kruidentrijke weilanden en andere landschapselementen op het boerenland vormen samen het typisch Sallandse landschap en zorgen voor biodiversiteit. Hoe gaat het onderhoud daarvan eigenlijk in zijn werk?

Loskomen van subsidies

Gerke Brouwer, landschapscoördinator Salland bij Landschap Overijssel legt uit: "We willen allemaal genieten van het platteland maar vergeten soms hoeveel werk er zit in het landschap waar we zo van houden. Landschap heeft beheer nodig, je moet bijvoorbeeld zagen en knotten in bomen. Dit kost tijd en geld. Een deel van de agrariërs verzorgt het landschap in ruil voor een vergoeding. Echter lang niet alle landschapselementen zijn 'onder contract', waardoor onderhoud achterwege blijft en het Sallandse landschap langzaam verdwijnt. Via Salland Loont maakt Landschap Overijssel zich hard voor een eerlijke vergoeding voor boeren. Er is meer nodig dan overheidssubsidies."

Vergoeding via zonnepark

De samenwerkende partijen achter Salland Loont zijn het eens dat landschapsbeheer ook op andere manieren vergoed zou moeten worden. Dit kan zijn via de melkprijs, maar dit is lastig omdat deze vooral wordt bepaald door de wereldmarkt. Daarom wordt ook gekeken naar andere financiële middelen zoals een rentevoordeel bij de bank, extra grond, lagere pachtprizen of opbrengsten van zonneparken. Salland Loont werkt aan de ontwikkeling van zulke nieuwe verdienmodellen. Ook zet Salland Loont zich in voor de aanleg van nieuwe landschapselementen.

Krachtenbundeling

"Salland Loont komt voort uit een samenwerking tussen de initiatieven Land van Waarde en de Salland Deal", vervolgt Gerke. "Land van Waarde, mede opgericht door Landschap Overijssel, bestaat uit dertig boeren in de gemeenten Olst Wijhe en Raalte en verschillende organisaties. In Land van Waarde staat een eerlijke beloning voor gronddeigenaren

Voortloper

"Het is een heel proces dit voor elkaar te krijgen en vraagt dat we met verschillende partijen om tafel gaan. Maar er zit veel energie in Salland Loont en ik heb vertrouwen dat we de komende jaren stappen in de goede richting zullen zetten", klinkt Gerke optimistisch. "Dat er op zo'n grote schaal wordt gewerkt aan dit onderwerp is nieuw."

Meer vlinders

Eén van de betrokken boeren is de 31-jarige Stefan Lankhorst uit Wijhe. Stefan, aangesloten bij Land van Waarde, onderhoudt het landschap op zijn bedrijf op landgoed De Gelder. Daar bevinden zich onder meer een beukenhaag, houtwallen, een pool en kruidentrijke akkerranden. Hij is er enthousiast over. "Het is mooi te zien dat het aantal vlinders op de akkerranden toeneemt! De vele bloemen leveren vaak foto-momentjes op voor wandelaars. Ik raad het aan iedereen aan om natuurbeheer te doen. Elke boer heeft stukken land die weinig opbrengen. Die kun je mooi gebruiken voor natuur!"

Win-winsituatie

Salland Loont ligt Stefan na aan het hart. "Ik denk dat mensen onderschatten dat boeren bijna het hele landschap onderhouden. Zonder hen zou het Sallandse landschap verdwijnen. Ik draag graag via Salland Loont bij aan de toekomst van een nieuwe generatie boeren en geloof dat we de goede kant op gaan. Gunstig is dat in het overheids-beleid steeds vaker winst wordt gemaakt door agrariërs. Dat biedt doelstellingen terugvertaald wordt naar agrariërs. Dat biedt mogelijkheden! Ik zie het als een win-winsituatie. Boeren behouden het landschap, zodat iedereen ervan kan blijven genieten, en krijgen daar een vergoeding voor terug!"

Samen voor langjarig beheer

In welk streekgeigen landschap je ook woont, samen werken we aan het beheer en de ontwikkeling hiervan. Niet alleen in Salland hebben we de handen ineen geslagen. In acht gebieden verspreid over Overijssel werken inwoners met behulp van bidbooks aan langjarig beheer van hun landschap. Onze landschapscoördinatoren ondersteunen en adviseren deze gebieden. Ook in Noordoost Twente, in de Landschapsdeal, werken inwoners samen aan het behoud en de ontwikkeling van hun landschap.

centraal. Salland Loont geeft deze gedachtegang een doorstart. De Salland Deal is een samenwerkingsverband tussen gemeenten, waterschap, boerenclubs en natuurorganisaties. Salland Loont bundelt de energie van al deze partijen en sluit aan op bestaande Sallandse initiatieven. Praktisch onderzoeken wij samen met boeren welke extra activiteiten zij kunnen uitvoeren op hun gronden die bijdragen aan een mooi en divers landschap."

Dit alles klinkt mooi en idealistisch, maar ook behoorlijk complex.

"Dat klopt", geeft Gerke toe. "Vooral het ontwikkelen van een verdienmodel vergt veel energie en tijd. Want soms vraagt het bijvoorbeeld dat wetgeving veranderd wordt. Neem bijvoorbeeld zonneparken en windmolens. De ontwikkelaars daarvan hebben goede marges, maar hoeven niks te betalen voor hun invloed op het landschap. Dat wil Salland Loont veranderen door de oprichting van een gebiedsfonds waar ontwikkelaars een deel van hun winst aan afdragen. Daarmee kan dan een deel van het werk dat de boer in het landschap steekt, bekostigd worden."

Ook iets doen voor streekgeigen landschap in jouw omgeving?
Kijk op: www.landschapoverijssel.nl/streekgeigen